

Pojem jako „uskutečnění“

Pojem je nepředmětnou skutečností, která může být „uskutečněna“, tj. nabýt také své vlastní „předmětné“ stránky, pouze v aktuálních aktech myšlení. Výsledkem (nikoli „produktem“ v přesném smyslu, nýbrž dosaženým cílem) takového „uskutečnění“ je znovu-ustavení (rekonstituce, vlastně obnovená či znovu provedená konstrukce) příslušného intencionálního korelátu (v tradičním řeckém způsobu myšlení intencionálního předmětu či objektu). Takový intencionální korelát ovšem není možno pojmut jako předmětnou stránku pojmu, i když je s tímto pojmem velmi úzce (a oboustranně výhradním způsobem) spjat. Právě toto těsné a jednoznačné sepětí představuje specifický typ intencionality, který musíme odlišovat od intencionality v širokém, obecném smyslu; možná by bylo lépe v tomto případě o „intencionalitě“ nemluvit. Konkrétní akt „mínění“ takového intencionálního předmětu (eventuelně nepředmětu) totiž představuje jakousi „nepravou událost“, tj. „událost“, které je integrována „zvenčí“, totiž mínícím subjektem, nikoli tedy „niterně“, na aktivitách vnějších subjektů nezávisle. Mezi aktem mínění (tj. jeho psychickým výkonem) a jeho (příslušným) intencionálním korelátem není žádné vnitřní, „organické“ spojitosti, ale tato spojitost musí být (vždy znovu) „zvnějšku“ organizována intencionálním aktem resp. subjektem tohoto aktu. Proto je intencionální akt vždycky jen zčásti pravou událostí, protože je nutně spjat s příslušným intencionálním korelátem nikoli niterně, „organicky“, ale díky aktivitě subjektu tohoto aktu. Tím je však zároveň vymezena specifčnost onoho typu intencionality, která charakterizuje pojmové myšlení (na rozdíl od obecné intencionality, která je vlastní přinejmenším všem druhům „živé“ aktivity (a pro nás vůbec i veškerým aktivitám „předživým“).

(Písek, 060607-2.)